

פלאי התורה

♦ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תבל ♦

בס"ד | גליון פ"ב | פרשת חקת | חודש 'תמוז' | ת"ה א ש'נת פ'לאות ב'תורה |

♦ הקשר לפרשה ♦

החידות ושאר מדורי הגליון השבוע, במשנתו והנהגתו של כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'שפע חיים' מצאנו זיע"א, מח"ס שו"ת דברי יציב, לרגל יומא דהילולא דיליה שחל בשבוע הבא הבעל"ט. ונציין סיפור נפלא שסיפר רבינו זיע"א שיכול לתת לנו כח לברך בכל מצב 'שעשה לי כל צרכי' ככוונה אמיתית - אמרתי פעם במענה לראב"י אחד שביקר אצלי בפערנוואלד לאחר סעודה שלישית, ושאל אותי - האם לתלמידים שלי יש כל הצטרותם ביושבם אצלי. ואמרתי לו - שאני מלמדם שלא יצטרכו מאומה, וממילא יש להם כל הצטרותם (שפע חיים פר' בשלח).

♦ נושא השבוע ♦

חידות נפלאות במשנתו של כ"ק מרן אדמו"ר בעל השפע חיים מצאנו זיע"א, מח"ס שו"ת 'דברי יציב'

פלאי הפרשה והמועדים

חידות נפלאות בעניני הפרשה והמועדים

חידוד ג'

נפסק להלכה דאסור לאשה לתת 'סכום גדול' לצדקה ללא רשות בעלה, איך יתכן, שמותר לאשה לתת 'סכום גדול' לצדקה ללא רשות בעלה [יש להדגיש שחידה זו לא להלכה למעשה, וגם כל שאר החידות בגליונות אין לפסוק מהם הלכה למעשה כמודגש בסוף הגליון מדי שבוע בשבוע!]

תשובה: מדובר באופן שהאשה נעשית חולה אם היא רואה שיש עניים שסובלים מחרפת רעב, דאז מותר לה לתת סכום גדול לצדקה מדין שהבעל חייב ברפואת אשתו, וכפי שסיפר רבינו זיע"א בשיעור חורש"י פרשת חקת (תשל"ז) - מעשה באשה אחת שהיתה בדורות הקודמים שהיתה מפזרת ממון רב לצדקה 'בלב לבקש רשות מבעלה. פעם אחת אמרו לה שאין זה כדת וכדין, שהיא נותנת כסף רב כל כך, שהרי אמרו חז"ל שאסור לאשה לתת על דעת עצמה, אלא רק נתינה מועטת שהיא משפרת בדעתה שבעלה בוודאי ישמח על נתינה זו ויסיכים עימה, אבל היא הרי נותנת סכומים גדולים מאוד, ובוודאי שאין זה נחשב לנתינה מועטת. אותה אשה היתה פקחית מאוד, ומסתבר שגם היה לה ידע תורני לא מבוטל, וכך יכלה להשיב לטענה הזאת תשובה ניצחת, שגם אם אינה הלכה למעשה, יש בה כדי ללמד לנו מוסר השכל גדול מאוד, איך אנחנו צריכים להרגיש כשנבא לידינו עניין של צדקה - כשאני רואה עניים ואבינונים הסובלים מחרפת רעב, עניים שקר להם בחורף באין בגד מחמם לגופם, או שפניהם כחושות מרוב עוני, אני מצטערת צער גדול כל כך, עד שגופי נחלה, אמרה האשה, 'יהרי יודעים אנו שקבעו חז"ל שהבעל חייב ברפואת אשתו, וממילא אם הרפואה שלי היא לתת סכום גדול לאותם עניים, כדי לסייע להם לצאת מהמצוקה הקשה בה הם נמצאים, הרי זו היא רפואתי (עין שו"ע אבן העזר סימן ע"ט סעיף א'). ובספר 'משנת המשפט' (הלכות צדקה עמ' ל"ד) מאחי הגאון רבי ישעיה שוורץ שליט"א - מביא שכ"כ בספר קדושת היהודי (עמ' ר"מ).

חידוד א'

איך יתכן, אדם רוצה לעשות איזה פעולה בשבת - וצריך שיעשה זאת רק 'כשפאותיו רטובות'?

תשובה: אם אדם רוצה לשטוח את המגבת שהשתמש בה במקוה ביום השבת, מוחץ לבימ"ד, כתב רבינו בשו"ת דברי יציב (או"ח ח"א, סימן קמ"ג) - שהדבר מותר, ואין חשש שיבואו לחשוך בו, שכייב המגבת בשבת, כיון דאסור החסד הוא בשעת שטיחה, ואז רואים שפניו ופאותיו רטובים עדיין מהמקוה, ואיכא הוכחה שלא כיבסו בשבת רח"ל, אלא שמסיפוג וניגוב הוא לח ע"ש. ולפי"ד ברור - שאין היתר רק באופן שאכן פניו ופאותיו רטובים, דאז ליכא חשד בזה, ועיין שם בתשובה עוד סיניפים להקל בזה (חידוד מהרה"ג יעקב סג"ל לוי שליט"א, מחו"ר כולל צאנו ב"ב).

חידוד ב'

איזה 'מוקצה' לכל הפוסקים אסור 'מן התורה'?

תשובה: בשו"ת דברי יציב (או"ח ח"ב, סימן רע"ב אות ב') כותב רבינו - דהוקצה למצוותו כו"ע הוא מה"ת, ומציין בזה לדברי הבי"י סימן תרס"ז. ויש לציין שבהמשך התשובה כותב שם רבינו - שיש לחלק בזה בין סוכה לשאר מצוות, וכן שיש חולקים על כלל זה. (חידוד זה מאחי הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א - ירושלים, רב ק"ק צאנו בשכונת האתרוג בביתר, ומח"ס שו"ת מועדי ישראל וש"א).

גליון זה נתנדב לט"ו כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו זיע"א בעל השפע חיים והדברי יציב לקראת היומא דהילולא - נלב"ע ט' תמוז תשנ"ד הונצח ע"י תלמידו הרבני הנכבד הרה"ג ר' ישראל נח גוטמן שליט"א - ירושלים מחבר הספר הנפלא "ממשקה ישראל למנחה" עה"ת והמועדים.

'נעשה ונשמע' - מהנעשה והנשמע במכון 'פלאי התורה' ביום ד' פרשת שלח - נמסר בישי"ק ויוזנץ בלונדון - שיחה נלהבת בענין הערך והחשיבות של הבחורים העמלים בתורה ובחשיבות הריבוי בחזרה על הלימוד, ועצות מועילות לזכירת הלימוד, בשילוב תוכנית 'פלאי התורה' על מסכתות נדרים מכות, שנלמד השנה בישיבה. וראו את הנאתם הגדולה של הבחורים מהדרשה המרוממת והתוכנית המרתקת. וזה חלק מהמכתב שנשלח ע"י המנהל רוחני של הישיבה, הרה"ג ר' אהרן שמשון זעליג דויטש שליט"א - אבוא בזה בקוצר אמרים, להביע רחשי לב, מהשעה של קורת רוח שהיה לנו, עת הראה רב עוזו בשיחת חיזוק נפלאה על עמל התורה, שינון וחזרה, והגדיל לעשות עם תוכנית 'פלאות התורה' לעבור עם התלמידים על המסכתות הנלמדות ולחדד עמם הדק היטב פלאות הסוגיות, עוד לא נראה כבושם הזה להכניס כל הבחורים מהאריות שהחבורה ועד אחרוני הלומדים במשך דקות ארוכות נושאים ונותנים כדת במלחמתה של תורה, אשרי עין ראתה אלה. מובטחני שהרושם הכביר משעת הכושר זו יעמוד על לב צעירי הצאן ימים רבים, ויגביר בהם החשק להתייגע בתו"ק ולהתענג מנועם זיוה...

סיפורי הפלאות

סיפורים נפלאים בעיני הפלאות

מדוע בכה רבינו בליל שב"ק בבית זקינו, ומדוע ציוה להסיר את התרופות

ובספר שפע חיים דרשות חורש"י פרשת פנחס (תשמ"ג) מובא עוד סיפור פלא שסיפר רבינו זיע"א משנות ילדותו - כשהייתי בפולין בילדותי, נסובה פעם השיחה בין הילדים לבזו לחוקות והליכות הגויים. בדיוק אז, עבר במקום כומר בעל כרס, ואחד הילדים נענה ואמר - שהוא תמה ואינו מבין, איך נהיה הכומר מפוטם ודשן, הרי אין לו שום הנאה בחייו, כי מימיו לא תירץ קושיא של תוספות, ואפילו פסוק חומש אינו יודע לקרוא. מהיכן, אם כן, זכה לכרס כזו...ורואים בסיפור זה - את המושגים הגבוהים שהיה פעם לילדים, שהיה ברור להם שמי שלא תירץ אף פעם קושיא של תוספות, ואף פסוק חומש אינו יודע לקרוא - לא שייך שיהא מפוטם ודשן, שהרי לא היה לו שום הנאה בחייו.

ובענין זה יש לציין סיפור נוסף שמובא בספר לפיד האש (ח"ב, עמ' תשצ"ח) - באחד הימים שכב רבינו על מטתו כשהוא מתפתל במכאובו ויסוריו, והנה הגיע אחד מנושאי כליו, והביא לפניו דו"ח סיכומים של בחינות הנערכות מטעם 'מפעל הש"ס'. מיד הגביה רבינו זיע"א את קולו ואמר - הסירו מפה את כל התרופות, וציוה להדביק את הדו"ח על הקיר מול עיניו, כדי שיוכל לקרוא בו בשכיבה, כשהוא חוזר ואומר: נתתם שמחה בלבי, זה מבריא אותי יותר מכל התרופות. וראו אז באופן מוחשי - את עזו אהבתו לתורה הקדושה, שהיא ממתקת כל יסוריו, והנו שואב את כל חיותו ממנה.

למה שמח רבינו שמחה עצומה בדרך נסיעתו משוויץ לניו יורק, ומיהו ת"ח אמיתי

כך נהנה שבחור צעיר יודע לענות נכון בפרט קושיא של רעק"א. ואז אמר לי מרן זיע"א בהאי לישיבה: דע נא בני שתלמיד חכם אמיתי נקרא מי שיוודע כל הדרך בגמרא על כל ההגהות שנדפסו בתוכו. הרי כל אלו מחברים שזכו ונדפסו תורותיהם בש"ס דילן זה לא במקרה שהמדפיס בחר איזה פירוש. זה הכל מן השמים שרק צדיקים וגאונים בודדים גם מהראשונים וגם מן האחרונים שזכו שנדפס פירושם בתוך הגמ'. לכן ת"ח אמיתי צריך לדעת את כל הדרך עם הכל מה שנדפס. אז שאלתי את מרן זיע"א: האם גם הרבינו חננאל או שאר הראשונים שנדפסו כגון במסכת נדרים צריך לדעת. הוא ענה לי בחיוב. זה אחד מן הדברים שלמדתי אז מ'מ"ק מרן אדמו"ר זיע"א.

בקונטרס פעולת צדיק לחיים (עמ' כ"ד) מובא סיפור נפלא שסיפר רבינו זיע"א מימי ילדותו - בהיותי כבן שנתיים ימים נסעתי עם אמי אל זקני הרה"ק רבי מאיר משולם מלאנצהוט זיע"א לשבת קודש. שם לא נהגו להריח בשמים קודם קידוש בליל שבת כפי שנהגו בצאנו, ובראותי שאין מריחים בשמים, החילותי להראות סימנים שאני רוצה בשמים, ואמרתי שאיני רוצה להשות במקום שאין מברכים על הבשמים לפני קידוש. אמנם זקנתי הרבנית אמרה לי - שאצלם אין מריחים ולא הביאה, ואני התעקשתי ולא רציתי לוותר, ופשטתי ידי ורגלי על הרצפה וצעקתי בבכי שרצוני להריח בשמים. כשראתה זאת זקנתי פנתה אלי ואמרה: זלמן לייב, באם לא תירגע אקרא לגוי...ואזהרה זו הועילה, ומפני פחדי וסלידתי מגוי, שתקתי ולא צעקתי יותר, אבל מאותה שבת פחדתי מאד ללכת לבית זקני שמא יבוא הגוי,,וזקנתי התחרטה מאד על כך, ומאז בכל פעם ששלחה מכתב לרודניק (=מקום מגורי בילדותי), היתה מוסיפה שהיא מבקשת מחילה מנכדה, וכן בכל פעם שבא אי מי מלאנצהוט לרודניק, היתה הרבנית שולחת אותו אלי לפייס אותי על שאיממה עלי עם גוי. ונלמד מסיפור זה מוסר השכל גדול - כמה צריך להקפיד על מנהגי ישראל, ורבינו בהיותו כבן שנתיים ימים השתטח על הרצפה וצעק בבכי שרצוני להריח בשמים בליל שבת כמנהג אבותיו.

סיפר הרבני הנכבד הרה"ג ר' ישראל נח גוטמן שליט"א, מח"ס ממשקה ישראל למנחה - כאשר זכיתי לנסוע עם כ"ק אדמו"ר זצוקל"ה מצאנו קלויזנבורג בחורף תשמ"ג אחר ביקורו באנטוורפן, ארץ הקודש ושוויץ. בדרך משוויץ לנוי יורק זכיתי לשבת ליד מרן זיע"א לאורך כל הדרך במטוס בקומה עליונה וזכיתי לשמש אותו, גם למד מרן זיע"א איתי וגם בחן אותי לקראת התואר 'חברי' שקיבלתי אז ממנו בחג מתן תורתנו. אחד השאלות ששאל אותי מרן זיע"א הייתה במסכת ביצה בדיף כ. בענין סמיכה אליבא דבי"ש שם ברש"י ד"ה ב"ש היא, ושאל אותי קושיא של הרעק"א שם בגליון השי"ש שנשאר בצ"ע. ובהיות שאבי הבלתי נשכח רבי משה דוד בן שלמה ז"ל לימד אותי לעיין בכל גליון השי"ש מאז שהתחלתי ללמוד גמ' ותוס', מיד ידעתי בס"ד לענות למרן זיע"א שהרעק"א שואל את זה ונשאר בצ"ע. אינני יכול לתאר איך קרן אור פניו הק' של מרן, בגבהי מרומים מעל האוקיינוס הגדול. זה היה ממש כאלו נתבשר לו שהמשיח פה, רבינו כל

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאות בעיני הפלאות

על מי 'ערב' הרבי שיתפלל ביחידות בביתו - והמודעה המעניינת בבימ"ד 'פינטרס' בלונדון

בספר הליכות חיים (סדר היום, ליקוטים) מביא בהרחבה דברי כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו זיע"א, בעל השפע חיים והדברי יציב, בענין חומר האיסור של שיחה בטילה בבית הכנסת, ובין הדברים שם מובא, שרבינו זיע"א אמר - אני ערב בעד מי שלא יכול להתאפק מלשוחח בבית המדרש, שיתפלל ביחידות בביתו, ולא יבלבל את הרבים בתפילתו. בית מדרש אינו מקום התקבצות לדיבורים ח"ו או פגישת מרעים. ומסופר בסדר הדורות - שאביו של רש"י רבי יצחק זצ"ל, היה מטאטא בזקנו הארוך את הארון קודש, באמרו שמקום קדוש כזה לא מתאים שינקו אותו במטאטא [א.ה. מזה לומדים ק"ו, כמה צריך להזהר בכבוד בית המדרש, שלא לדבר שם דיבורים בטלים], ובשכר שביזה עצמו לכבוד שמים, זכה לבן כזה שהאיר את העולם בתורתו. ואף שהיו מערערים על האומרים שאביו של רש"י לא היה תלמיד חכם, ומביאים ראיה ממה שרש"י מביא (בע"ז ע"ה. ד"ה לא פליגי) ד"ת בשם אביו (עיין בנחל קדומים ריש פרשת בראשית), אבל מימי אין בכך די כדי לזכות לבן כזה, שוליו הוא נשתחה תורה מישראל אלא בשכר שהשפיל עצמו לכבוד התורה עתודה"ק. ויש להעיר עוד ענין בכבוד בית המדרש שמעוררים גדולי הדור שליט"א - זה חומר הענין שאנשים נכנסים לבית המדרש לדבר עם הקב"ה והם משאירים את הפלאפון פתוח, וזה בזיון נורא כלפי הקב"ה, שהרי אף אחד לא יעזו לעשות כן כלפי בשר ודם מכוונ, ועאכ"ו כמה צריך להזהר בזה כשמדברים עם מלך מלכי המלכים הקב"ה. ולחיזוק הענין נביא כאן, מודעה מעניינת שתולה בבימ"ד 'פינטרס' בלונדון - בשעת התפילה, צריך להעביר את מצב הפלאפון ל'ידמו כאבן', ואם אי אפשר (=כגון אנשי הצלה, שמוכרחים לשמוע את קריאות ההצלה, שבהרבה מצבים זה גובל בפיקוח נפש), אז שיהא במצב של 'יאחזמו רעד', אבל בשום פנים ואופן שלא יהא במצב של 'אז ישר'.

עצה נפלאה מרבינו זיע"א - למי שלא כיון בברכת 'אבות', ועומד בברכת 'אתה גבור'

בספר הליכות חיים שם מובא - שרבינו זיע"א הקשה כמה קושיות על חידושו של הביאור הלכה (סימן ק"א, ס"א), דאם לא כיון בברכת אבות, ועומד בברכת אתה גבור, שלא ימשיך בתפילתו, שהרי לא יצא יד"ח תפילה, כיון שלא כיון באבות, והאיך נאמר לו שייבדך עוד ברכות שלא יצא בהם, אחרי שחסר לו ברכת אבות, אלא ימתין עד שהשי"ץ יאמר ברכת אבות וכיון לצאת ממנו, וכשיגיע השי"ץ לאתר גבור, ימשיך הוא בתפילתו. ורבינו זיע"א נתן עצה אחרת - שיעבור כעת במחשבה על ברכת אבות, מילה במילה, וכיון פירוש מילותיה. [ואם נזכר רק באמצע שמו"ע שלא כיון בברכת אבות - שיחזור במחשבה עד היכן שעומד כעת (הליכות שלמה)].

להזמנת דרשות נלהבות ומשמחות, מבחר תוכניות "פלאי התורה" בכל מקצועות התורה, (יש אפשרות בליווי מצגת),
זיכרים, ושבטות מרוממות ומשמחות.
ניתן לפנות: בא"י - 058-3275596
ובחו"ל - הרב ישראל גרינצוויג
טלפון - 00447804864029
מייל - SRULYLONDON@gmail.com

גליון זה מאוצרותיו של המשפיע הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א יו"ר מכון "פלאי התורה" ומג"ש ביישי"ג "אהל התורה" - סאסוב ומח"ס "יד המשפט" | אין לפסוק הלכה למעשה מהגליון | כל הזכויות שמורות

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות לשליחת חידות בכל מקצועות התורה ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות:
דואר - רחוב ר"י הנשיא 10/19א, אשדוד
טלפון - 052-7156981
פקס - 153-88556981
מייל - dn0527156981@gmail.com